

Naar verwachting treedt op 1 januari 2021 de Omgevingswet in werking. Deze Omgevingswet integreert 26 wetten op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, natuur, water en bouwen. Er zijn dus nog maar krap twee jaar om eventuele voorbereidingen te treffen. Maar dan moet u wel weten wat er verandert. En waar u bijvoorbeeld kunt zien aan welke regels u straks moet voldoen. Oftewel, stel uzelf de vraag of u vóór 2021 al iets moet regelen. In dit artikel focus ik me op de wat de nieuwe wet voor gevolgen heeft voor de metaalrecycling.

Metaalrecycling onder de Omgevingswet

Een metaalrecyclingbedrijf wordt in de huidige milieuwetgeving aangeduid als een 'inrichting' die milieu-belastende activiteiten verricht. De Wet milieubeheer en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht stellen milieuregels voor inrichtingen. Bepaalde inrichtingen hebben een omgevingsvergunning milieu nodig, andere vallen onder de algemene milieuregels uit het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Nederland telt zo'n 150 metaalrecyclingbedrijven. De meeste van deze bedrijven vallen onder de algemene milieuregels van het Activiteitenbesluit (type B) en hebben geen milieuvergunning nodig. Een aantal is vergunningplichtig (type C), bijvoorbeeld omdat er gevaarlijke afvalstoffen worden verwerkt. Ook de hoeveelheid metaalafval die wordt verwerkt, kan van invloed zijn op de vraag of een vergunningplicht geldt.

Zoals zojuist opgemerkt, wordt een milieubelastend bedrijf in de huidige wetgeving een "inrichting" genoemd. Het inrichtingenbegrip keert niet terug in de Omgevingswet. De Omgevingswet heeft het over een 'milieubelastende activiteit'. Dit begrip wordt het aangrijpingspunt voor het aanwijzen van de vergunningplicht voor activiteiten met nadelige gevolgen voor het milieu.

Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)

In de Omgevingswet zelf wordt niets geregeld over afval- en recyclingactiviteiten. De Omgevingswet bevat het algemeen kader. Om een antwoord te vinden op de vraag voor welke activiteiten milieuregels gelden en hoe deze luiden, moet gekeken worden in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het Bal is één van de vier zogeheten uitvoerings-AMVB's die de Omgevingswetten handen en voeten geeft.

In het Bal worden algemene regels gegeven, waaraan bedrijven en burgers zich moeten houden als ze bepaalde activiteiten uitvoeren in de fysieke leefomgeving. Het Bal is daarmee vergelijkbaar met het huidige Activiteitenbesluit milieubeheer. Het Bal bepaalt ook voor welke activiteiten een omgevingsvergunning

nodig is. Naast het Bal is het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) relevant. Daarin staan de bouwregels.

In hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving worden alle milieubelastende activiteiten genoemd. Afdeling 3.5 gaat over afvalbeheer. Voor metaalrecyclingbedrijven is de paragraaf 3.5.4 opgenomen. Daarin wordt aangegeven dat het voorbehandelen van ingezameld of afgegeven metaalafval voor verdere recycling een milieubelastende activiteit is, waarvoor milieuregels gelden. Voor autodemontagebedrijven worden in paragraaf 3.5.1 regels gesteld. Daarop ga ik niet nader in.

Voorbehandelen voor verdere recycling

Wat wordt precies bedoeld met de term 'voorbehandelen voor verdere recycling'? Met het voorbehandelen voor verdere recycling worden voorbereidende handelingen bedoeld, zoals demonteren, sorteren, verbrijzelen, verdichten, pelletiseren, drogen, versnipperen, conditioneren, herverpakken, breken, scheiden of mengen. Het gaat dus om handelingen die plaatsvinden voor de (uiteindelijk) verdere recycling van het metaalafval.

Ik noemde net al dat het 'inrichtingenbegrip' niet meer geldt onder de Omgevingswet. Paragraaf 3.5.4 maakt duidelijk dat ook functioneel ondersteunende activiteiten onder het bereik van de regels vallen. De aanwijzing van de milieubelastende activiteit omvat daarmee dus het hele bedrijf. Onder 'functioneel ondersteunende activiteiten' wordt het volgende verstaan: activiteiten die ten dienste staan van het voorbehandelen van metaalafval en dit ook mogelijk maken. Het gaat niet alleen om technische ondersteuning van de kernactiviteit, maar ook om facilitaire voorzieningen, zoals een persluchtvoorziening, laboratorium, onderhoud, administratie en beveiliging. Ook faciliteiten voor personeel en bezoekers, zoals een kantine of parkeerterrein, vallen hieronder.

Zoals opgemerkt regelt het Bal ook wanneer een activiteit vergunningplichtig is. Het opslaan van metaalschroot en auto-wrakken wordt aangewezen als een geval waarvoor een omge-

vingsvergunning nodig is. Dit vloeit voort uit de Europese wet- en regelgeving inzake milieueffecten. In het normale spraakgebruik worden autowrakken pas na demontage gezien als schroot en autowrakken voor demontage niet. Daarom is gekozen voor de formulering 'metaalschroot' en 'autowrakken'.

Wie denkt dat enkel paragraaf 3.5.4 van het Bal relevant is, komt bedrogen uit. Paragraaf 3.5.4 maakt alleen duidelijk wanneer metaalrecycling een milieubelastende activiteit is en geeft antwoord op de vraag wanneer een milieuvergunning nodig is. De 'echte' milieuregels staan in hoofdstuk 4 van het Bal ('milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten: inhoudelijke regels') en hoofdstuk 5 ('milieubelastende activiteiten: modules'). Paragraaf 3.5.4 bevat wel het 'spoorboekje'. Daarin wordt aangegeven op welke activiteiten specifieke milieuregels van toepassing zijn. Het gaat onder meer om het:

- stralen van metalen;
- schoonbranden van metalen;
- lassen van metalen;
- solderen van metalen;
- mechanisch en thermisch verwerken van metalen;
- tanken;
- het vullen van gasflessen met propaan en butaan.

Administratieve verplichtingen

Wanneer geen vergunningplicht geldt, moet degene die een activiteit gaat verrichten dit tijdig van te voren melden. Dit is vergelijkbaar met de melding die we nu kennen op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Ook geldt onder de Omgevingswet de verplichting tijdig gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag te verstrekken over de activiteiten. Deze moeten vier weken voor aanvang van de activiteit aan het bevoegd gezag worden gezonden. Wijzigingen in gegevens en bescheiden moeten ook worden doorgegeven. Het verstrekken van gegevens en bescheiden kan zowel elektronisch als per post.

Naast algemene gegevens gaat het om:

- de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht. Daarbij wordt bedoeld op de volledige activiteit, dus het metaalrecyclingbedrijf met inbegrip van de ondersteunende activiteiten (zie hiervoor). De bedoelde begrenzing is waar de locatie van het geheel aan activiteiten begint en ophoudt. Deze begrenzing kan bijvoorbeeld op een kaartje worden ingetekend.
- de verwachte datum van het begin van de activiteit. Degene die de activiteit gaat verrichten moet laten weten wanneer de kernactiviteit daadwerkelijk verricht zal gaan worden. Het gaat hier om de verwachte datum van het begin van de activiteit; een dag vertraging in de planning leidt dus niet tot een overtreding van deze bepaling.

Wilbert van Eijk is als advocaat-partner werkzaam bij Van Iersel Luchtman Advocaten op de vestiging in 's-Hertogenbosch. Hij is gespecialiseerd in het Omgevingsrecht (ruimtelijk ordeningsrecht en milieurecht) en het milieu- en Arbo-strafrecht. Wilbert is tevens voorzitter van het Brancheteam Afval & Recycling.

Tel. 088-90 80 800

E-mail: w.eijk@vil.nl

Website: www.vil.nl/afval-recycling

Wie op 1 januari 2019 zijn milieudossier op orde heeft, hoeft in principe niet meteen aan de bak. Onherroepelijke omgevingsvergunningen en ingediende meldingen op basis van het Activiteitenbesluit behouden hun waarde. Ook wordt voorzien in specifiek overgangsrecht voor bepaalde milieueisen in het geval het Bal strenger is dan het huidige Activiteitenbesluit. Dat komt er in grote lijnen op neer dat bepaalde milieuregels uit het Activiteitenbesluit nog een aantal jaren blijven gelden.

Tot slot

Het jaar 2021 lijkt nog ver weg. De ervaring leert echter dat nieuwe regels veelal tot discussies met het bevoegd gezag kunnen leiden. Vertraging van uw toekomstige bedrijfsplannen ligt dan veelal op de loer. Het is dan ook aan te bevelen om ruim vóór 2021 te controleren of uw bedrijf 'Omgevingswetproof' is. Een juridische check kan dus geen kwaad. De in dit artikel opgenomen wetgevingssystematiek geldt in principe ook voor bedrijven in andere afval- en recyclingtakken dan metaalrecycling. Wilt u een advies op maat? Neem dan contact op met de auteur.

'De ervaring leert dat nieuwe regels veelal tot discussies met het bevoegd gezag kunnen leiden'